

Мария Станимирова

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

Доц. д-р Мария Станимирова

УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО

2015

Издаелство „Наука и икономика”
Икономически университет – Варна

Тази книга или части от нея не могат да бъдат размножавани, разпространявани по електронен път и копирани без писменото разрешение на издателя.

© Мария Радославова Станимирова, автор, 2015.

© Издателство „Наука и икономика”,
Икономически университет – Варна, 2015.

ISBN 978-954-21-0832-0

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

Увод.....	9
Тема 1. КАЧЕСТВОТО КАТО ИКОНОМИЧЕСКА КАТЕГОРИЯ И ОБЕКТ НА УПРАВЛЕНИЕ	11
1.1. Качество – същност и определение	11
1.2. Качеството като обект на управление.....	18
1.3. Критерии и показатели за определяне на качеството.....	19
Тема 2. ЕВОЛЮЦИЯ НА КОНЦЕПЦИИТЕ ЗА КАЧЕСТВОТО. ТОТАЛНО УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	25
2.1. Развитие на концепциите за управление на качеството	25
2.2. Ключови изследователи в областта на управлението на качеството и техните концепции	30
2.3. Принципи на тоталното управление на качеството (TQM)	39
Тема 3. ОСОБЕНОСТИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО В ОБЛАСТТА НА БИЗНЕС УСЛУГИТЕ	44
3.1. Същност и специфики на бизнес услугите	44
3.2. Критерии при оценка на качеството на бизнес услугите	47
3.2. Модел за анализ и оценка на качеството в областта на услугите	48
3.3. Методика за анализ и оценка на качеството на услугите SERVQUAL	54
Тема 4. ПОДХОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	58
4.1. Подходът PDCA и неговата еволюция.....	58
4.2. Системен подход към управлението на качеството	62
4.3. Процесен подход в управление на качеството	65
4.4. Подход „Кайзен“	66
4.5. Подход „6 сигма“	67

Тема 5. ПОДХОДЪТ „РЕИНЖЕНЕРИНГ”	
(BPR) В УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	72
5.1. Същност и основни принципи на BPR	72
5.2. Видове бизнес процеси.....	76
5.3. Моделиране на бизнес процесите в организацията.....	81
5.4. Етапи на реинженеринг	84
Тема 6. ПОДХОДЪТ „БЕНЧМАРКИНГ”	
В УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	87
6.1. Същност на подхода „Бенчмаркинг”	87
6.2. Видове бенчмаркинг.....	90
6.3. Етапи на приложение на подхода „Бенчмаркинг”.....	91
6.4. Пример за приложение на подхода „Бенчмаркинг“	98
Тема 7. МЕТОДИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ	
НА КАЧЕСТВОТО	97
7.1. Базови методи за управление на качеството.....	97
7.2. Метод FMEA (анализ на дефектите и тяхното влияние върху качеството).....	106
7.3. Метод QFD (разгръщане на функциите на качеството)	109
7.4. Статистически методи за контрол при управление на качеството	115
Тема 8. УПРАВЛЕНИЕ НА РАЗХОДИТЕ	
ЗА КАЧЕСТВО	127
8.1. Етапи на формиране и видове разходи за управление на качеството	127
8.2. Методи за анализ на разходите за качество.....	130
Тема 9. ТЕХНИЧЕСКО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	
ПРИ МЕЖДУНАРОДНАТА ТЪРГОВИЯ	136
9.1. Физически, фискални и технически бариери в международната търговия. „Пазарна безопасност“ и „пазарна конкурентоспособност“	136
9.2. Развитие на концепциите в европейското техническо законодателство	140

9.3. „Нов и глобален подход“ в европейското техническо законодателство	142
9.4. Видове нормативни актове на европейското техническо законодателство	147
9.5. „СЕ“ маркировка на продуктите	150
Тема 10. СТАНДАРТИЗАЦИЯТА В СИСТЕМАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО	152
10.1. Същност на процеса на стандартизация	152
10.2. Категории стандарти	153
10.3. Българско техническо законодателство	156
10.4. Процедура по разработване на български държавен стандарт.....	158
10.5. Технически комитети по стандартизация – функции и участници	160
Тема 11. МЕЖДУНАРОДНИ СТАНДАРТИ ОТ СЕРИЯТА ISO:9000	162
11.1. Обект и област на приложение.....	162
11.2. Концептуален модел на ISO 9000:2000.....	166
11.3. Основни стандарти от серията ISO 9000.....	168
11.4. Други специализирани стандарти за системи за управление, съвместими с ISO 9000	173
Тема 12. СИСТЕМИ ЗА БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ	186
12.1. Същност и етапи на внедряване на НАССР	186
12.2. Други специализирани системи, касаещи безопасността на храните	197
Тема 13. ПРОЕКТИРАНЕ, СЕРТИФИКАЦИЯ И ОДИТ НА СИСТЕМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА КАЧЕСТВОТО (СУК)	203
13.1. Реализация на СУК – основни етапи	203
13.2. Принципи, цели и задачи на сертификационния процес	210

13.3. Основни етапи на процеса на сертификация на СУК.....	225
13.4. Одит на СУК.....	226
Тема 14. ДОКУМЕНТАЦИЯ НА СУК.....	228
14.1. Значение на документацията на СУК	228
14.2. Видове документи в системата за управление на качеството – наръчник по качество, процедури, работни инструкции и др.	229
Тема 15. МЕЖДУНАРОДНИ НАГРАДИ В ОБЛАСТТА НА КАЧЕСТВОТО	232
15.1. Европейска награда за управление на качеството (EQA). Модел на бизнес съвършенство (EFQM)	232
15.2. Награда за качество Малкълм Болдрийдж. Модел Болдрийдж	240
15.3. Други награди в областта на управлението на качеството	242
Използвана литература	262